

Heera Hajjii fii Umrah

Jamaaal Muhammad ahmad

kitaaba kana keessatti barnoota
hajjiifii umraattu bifa gabaabaan
dhihaata. suuraaleen gargaaramee
nama hubachiisa.

<https://islamhouse.com/9ΓϞ0Γ0Ϟ>

- [Heera Hajjii fii Umrah.](#)
 - [Duree.](#)
 - [Sadarkaa hajji fii umraa.](#)
 - [Ulaagaalee hajji fi umraa.](#)
 - [Iddoo hajji fi umraan irraa hidhatamtu.](#)

- Hajjiifi umraa keessatti waan dhoowwamaa.
- gosa ihraamaa (hidhannaa).
- hojii umraa boodaan hajjii (tamattu'a).
- Akkaataa umraan ittiin godhamu.
- Akkaataa hajjii.
- Minaa
- zuhlajjaah guya Cffaa (Guyyaa arafaa).
- Arafah.
- Muzdalifaa
- Ciracha darbannaa.
- Boolla darbannaa.
- Wareega (hadyii).
- Rifeensa mataa haaduufii qabaabsuu.

- Xawaafa ifaadaa.
- Utubaalee (Roga) hajji.
- Dirqamoota hajji.
- Ziyaaraa masgiida rasuulaa S.A.W. kan madiinaa.
- 8- Eega Raka'aa lama sagadee booda,
- 9- gara qabrii baqii deemee ziyaaree du'aa'ii godhaaf.
- dhaamsa dhumaa-
- Du'aaii adda-addaa.

Heera Hajjii fii Umrah.

Qophessaan

Shekh Jamaal Shekh Muhammad

(Abbaa Faaximah)

Duree.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله نبينا
محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

Bismillaahi Rrahmaani Rrahiim.

Alhamdu liLaah wassalaatu
wassalaamu alaa RasuulliLaah
s.a.w.

wa alaa aalihii wasahbihii ajmaiin.

Egaa Hajjiin ibaadaa jabduudha.
roga Shanaffaa kan islaamaati. nama
dandeeyii qabeenyaa qaburratti
umrii isaa keysatti yoggu takka
hajjii godhuun dirqama

jabeyfamaadha. osoo dandayan
dhiisuun badii guddoodh.

Egaa dalagan hundi
beekkumsarratti hundaawuun
dirqama. Wanni wallaalaan dalagan
nibaddi. Bu'aa hinqabdu. egaa
kitaaba kana barnoota hajjiifii umraa
keysaa argattu. Afaan oromootiin
isini qopheysine. Dubbisaa irraa
baradhaa walbararsiissaa. beekkumsa
diin Rabbi nuuf haa kennu. Hojii
teenyas nurraa haajaalatu.

Obboleessa keysan-

shekh Jamaal shekh Muhammad
abbaa xaalib.

Shekhjemal@yahoo.com

ፀፀሎተናፁናፁፀፁፀፁፁፁ

Riyadh sawdii arabiyaa.

فضل الحج والعمرة

Sadarkaa hajji fii umraa.

Rabbiin s.w. akkana jedha"

ولله على الناس حج البيت من استطاع إليه سبيلا
فمن كفر فإن الله غني حميد

"Hajjii mana makkaatti godhuun dirqama Rabbiin namarraa qabu, nama humna karaa gama isaatti dandayeeef. Ammoo namni kafare Rabbiin dureysa faarfamaadha."
Qur'aanul kariim.

Hadiisatti Nabiin keenya
s.a.w.akkana jedha.

"من حج فلم يرفث ولم يفسق رجع كيوم ولدته
أمه"

وفى حديث آخر "الحج المبرور ليس له جزاء
إلا الجنة"

"Namni hajji godhe osoo
hindoggoggorin, osoo badii
hindalagin xumure, akka waan
guyyaa haati isaa isa deesseetti
qulqullaayee deebi'a." hadiisa
birootti "hajjiin sirrooftuun galanni
isii jannatuma."

شروط الحج والعمرة

Ulaagaalee hajji fi umraa.

Hajjiin ulaagaa {sharxii} mataa isaati qaba. Ulaagaan hajjii akka armaan gadiiti ta'a:

፩-Namni hajjii godhu islaama tahuu qaba.

፪-Sammuun isaa fayyaa tahuu qaba. maraataan hajjii godhuu hin dandayu.

፫-Umriin isaa kan bakka diqamaa gaye (baaliga) tahuu qaba.

፬-Bilisa [walaba] tahuu qaba.

፭-Sinqii dhaqaaf deebi'ii geessuuf qabaachuu qaba.

፬- Akkasumatti imaltuuf karaan
nagaya tahuu
qaba.

፭-Dubartoonni ulaagaa armaan olitti
tuqame fii nama aanaa tahuuf
(muhrima) qabaachuu qaban

مواقيت الحج والعمرة

Iddoo hajji fi umraan irraa hidhatamtu.

Iddoo hajjii fi umraan irraa
hidhatamtu kanneen armaan gadii
kana:

፬-Zulhuleyfa (ذو الحليفة)

makkarraa k.m. ٥٥٠. miiqaata
yookis iddoo warra madiinaatiifii
nama naannoo biraa kan
karaa saniin dhufaniiti.

٩-Juhfa (الجفة)

makkarraa k.m. ٩٧. iddoo warra
biyya sham masriifii kan biraa kan
kraa san darbuuti. (biyyaa shaam
jechuun: suuriyaa, ordon, falasxiin,
fii lubnaai).

٩-Qarnu al-manaazil (قرن المنازل)
makkarraa k.m. ٥٥. iddoo warra
naannoo Riyaadii fii kan biraa kan
karaa
san deemaniiti.

ሄ-Yalamlam (يلملم)

makkarraa k.m. ፳፱. iddoo warra
yamarii fii kan biraa kan karaa san
deemaniiti akka keeniyaa,
soomaalee, jabuutii fi
itiyophiyati.

ደ-Zaatu irqi (ذات عرق)

makkarraa k.m. ፳፻. iddoo warra
iraaqii fii kan biraa kan karaa san
(dabraniiti).

Namoonni iddoo kanaa as jiran
bakkuma jiran irraa hajji fi umraa
isaanii hidhatu.

fakkeenyaaf warri

makkaa makkaa irraa hidhatan.

Hubachiisa! Namni hajjiifii umraa
godhu kan miiqaata kanarra osoo hin
hidhatin dabre uf duuba deebi'ee
hidhachuu qaba. Yoo
hinmijjaawiniif re'ee takka qalee
miskiina makkaatii hiruu qaba.

محظورات الاحرام

Hajjiifi umraa keessatti waan dhoowwamaa.

Namni hajjii hidhatee eegale tokko
hanga fixutti wantoota armaan gadii
kanarraa fagaachuu qaba.

Q- Walqunnamtii saalaa godhuu.
Adabni isaa.

A- Namni warra isaa wajjiin saal-qunnamtii godhe gaala qaluu qaba akkasummatti

warri isaatiis qaluu qabdi. yoo dirqamuu baatte. yoo dirqamte hin qaltu.

B-Hajjii isaa itti fufeetum xumuruu qaba.

C-Towbachuu qaba.

D-Waggaa dhufu deebi'ee hajjii godhuu qaba.

9-Rifeensaafi qeensa isaa cirachuu (muruu).

ገ-Waan urgaawu dibachuu samunaa urgaawunis dhiqachuu. ጘ-Bineensa al'ooluu (ajjeesuu).

ጘ- Warra (jaartii) isaatiin wajji. haala fedhii itti kakasuun qaq

qabuu, dhungachuufii, taphachuu, ጙ-Qadhimuufii nikaaha hidhuu ufiifis tahee nama birootiif.

ጙ-Dhiirti mataa hagooggachuu, kofiyaa, imaamata, kkf uffachuu.

ጘ-Uffata qaamatti naannawu kofoo, marxoo, mudawwara, shaamiza, paantii, kkf uffachuu. ጙ-Dubartiin ammo niqaaba uffachuun, Guwantii harkaa uffachuun dhoowwaadha.

ᐁ-kan dhowwaa hinqabne ammoo

ᐁ-Hamartii/qubee/ qubatti
kaayyachuu.

ᐁ-Manzaraa ijaa.

ᐁ-Erfoona gurraa.

ᐁ- Saa'ah harkaa.

ᐁ- Samunaa hinurgooyneen
fayyadamuu.

ᐁ-Mataafii qaama dhiqachuun.

ᐁ-Uffata ihraamaa jirjiirachuu.
hoomaa dhoowwaa hinqabdu.

-Mormii,muggutiifii dogoggorri hundi dhoowwaadha. akkuma san muslima dararuun jechootaafii hojiinis dhowwaadha. namni hedduun kun bakka takkatti walitti qabamee walitti gufachuun,walitti bu'uun waan hafa hinqabnee waan taheef. =Haajii keenya! Hin aarin hin lolin hin dallanin. harkaa fii afaaniin nama hinmiidhin

= obsi, dhiifama godhi, araarami Rabbiin siif araaramaa.

أنواع المناسك

gosa ihraamaa (hidhannaa).

Gosti ihraama (hidhannaa) hajiifii umraa gosa sadihi. Isaanis.

8-Hajji qofa (ifraada). افراد

9 -lameen walirratti lakkuu (qiiraana). القيران garuu kuni waa qaluutu isarraa barbaachisa.

10-Umraa fixanii boodaan hajjii itti aansuu (tamattu'a) التمتع. kunis waa qaluun barbaachisaadha. Garuu yoodhabe hajji keessatti guyyaa sadih soomana, yogguu gales guyyaa torba soomana walitti guyyaa kudhan guutuu taha.

Gosti irra caalaan sadeen kanaa tamattu'a. kana jechuun dura umraa qofa hidhachuun akkuma makka dhaqanitti hatattamatti umraa godhanii hiikkatanii hajjii

eeggachuudha. yogguu guyyaan
Γffaa gaye hajjii hidhatanii itti
fufuudha. Nabiin kenya s.a.w. hajji
dhaammannaa (hajjatal wadaa'i)
keysatti sahaboota akka kana
hidhatani fii kanneen akkaataa
birootti hidhatanis akka kanatti
jirjiiran ajaje.

صفة التمتع

hojii umraa boodaan hajjii
(tamattu'a).

Kana jechuun dura umraa godhanii
fixanii hiikkatanii booda guyyaa
Γffaa zulhijjaah hajji hidhatanii
godhuu jechuudha. Tanaaf dura
akkaataa umrraati ibsina.

Akkaataa umraan ittiin godhamu.

bakka miikaataa irraa sirna
hidhannaa umraa goota. Sunis
kunoo kana.

፩-Qaama dhiqatta.

፪- Uffata kee hunda ufirraabaafteeti
uffata ihraama (marxoo banaa fii
afrii) uffatta.

Uffata ihraamaa.

፫-Waan urgaawu godhatta qaama
isaatti, garuu uffata ihraamaatti
hingodhatu.

ጆ-Yoo yeroo salaata fardii tahe salaata san salaatta. Yookaan sunnaa wuduu'aa takkii tahiyatal masjid Raka'aa lama salaatta.

ጆ- Umraa qalbitti niyyaa gootee hidhatta akkana jettee,

لبيك عمرة، لبيك اللهم لبيك لبيك لا شريك لك
لبيك

إن الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك.

"Labbeyka umratan- labbeyka
Allaahumma labbeyka labbeyka
laashariika laka labbeyka
innalhamda wanni'imata laka
walmulka laa shariika lak". jetteeti
hidhatta. labbeykaa tana ittuma fufta
hanga xawaafa jalqabdutti.

ግ-yogguu masjidal haraam seentu
miila mirgaa dursita. bismiLlaahi
wassalaatu wassalaamu alaa
rasuulillaahi jetta.

ግ-eegasii xawaafa goota

Xawaafa.

kara hajarul aswad achii deemta.
harka mirgaatiin hajarul aswad
tuqateeti harka san dhungata. Yoo
harkaan dadhabde ulee teetiin
tuqatta.- yoo tuqatuu dadhabde itti
harkaan akeekta harka san
hindhungatu. yeroo tana akkana
jetta.

بسم الله والله أكبر ، اللهم إيماناً بك وتصديقاً
بكتابك ووفاء بعهدك واتباعاً لسنة نبيك محمد -
صلى الله عليه وسلم.-

"Bismillaahi wallaahu akbar
Allaahumma iimaanana bika
watasdiqan bikitaabika wawafaa'an
bi ahdika wattibaa'an lisunnati
nabiyyika muhammadin s.a.w."

Γ- Achirraa beytii (kaiba) bitaa
ketitti gootee xawaafa jalqabda,
yogguu ruknal yamaanii geesse
nituqatta garuu hindhungattu,---.
Rukniifii hajarul aswad jiddutti
akkana jetta.

ربنا آتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا
عذاب النار

اللهم إني أسألك العفو والعافية في الدنيا
والآخرة

"Rabbanaa aatinaa fiddunyaa
hasanatan wafil aakhirati hasanatan
waqinaa azaabznnaar, Allahumma
innii as'aluka al'afwa wal aafiyata
fidduniyaa wal'aakhirah" ር-yeroo
hajarul aswad irra dhufte hunda
allaahu akbar jetta, yeroo xawaafaa
zikrii, du'aa'ii qaraatii qur'aanaa itti
fufi.

፪፬-xawaafa duraa kana kessatti afrii
tee bobaa mirgaa jalaan baafatta,

Bobaa baafachuu.

፪፭-marsaa duraa sadan keysatti
nifiiyda fiigicha xiqqaa.

፪፩-yogguu xawaafa ፬n fixxe kara
maqaama ibraahiim achi deemta.
aayata kana qaraata.

واتخذوا من مقام إبراهيم صلى.

Wattakhizuu min maqaami
ibraahiima musallaa " qaraata. Yoo
siif laafe isa duubatti raka'aa ፩
salaati,

yoo hin mijjaawin masgiida keessaa
bakkuma feetetti salaatta. Raka'aa
duraatti faatihaa booda suuraa
kaafiruun kan lammeysaatti suuraa
ikhlaas qarai. ፪፩-san booda kara
hajarul aswad as deebitee tuqatta
yoo dandeesse.

፪፩-eegasii bishaan zamzam dhugi.

Bishaan zamzam.

ጸጌ-san booda saiyii godhi.

Saiyii jidduu safaaf marwah.

karaa safaa olbahi. yoggu safatti
dhihaatte

إن الصفا والمروة من شعائر الله

"Innassafaa walmarwata
minsha'aairillaahi..." qara'i.

deemii safarratti olbahi ka'ibatti
fuula deebi'i duaa'ii Rabbi kadhu.
du'aa'ii nabiin kenya s.a.w. asitti
kadhate keysaa takka tana yoggu ጸ
irra deddeebi'i. jiddu jidduu isiitti
du'aaii godhi.

"لا إله إلا الله وحده لا شريك له له الملك وله
الحمد وهو على كل شيء قدير، لا إله إلا الله
وحده أنجز وعده ونصر عبده وهزم الأحزاب
وحده"

ᲙᲟ-Eegasii gara marwaa gadi buii
sa'iyii godhi. Deemi yeroo ifaa
magarroo lameen jedduu geesse
fiigi. yogguu marwaa geesse irratti
olbahi kaibatti fuula deebi'i harka
banii Rabbi kadhu. akkasumatti kara
safaa egasii kara marwaa yoggu Ჟ
godhi. sa'iyii safaaf marwa jiddutti
godhamtu tana keeysatti zikrii
Rabbii, qaraatii qur'aanaa, du'aa'ii
heddummeysi.

ᲙᲟ-eegasii rifeensa haaddadhu.

Rifeensa haddachuu fii gabaabsuu.

yoggu saiyii marsaa Ɖn fixxe mataa haadadhu takkii gabaabsi. Mataa haaduutu irra caala. Nabiin s.a.w. warren haaddataniif yoggu sadi du'aaii godhe, ammo warra gabaabsaniif yoggu takka godhe. dubartiin waa xiqqoma (hanga birkii quba harkaa) fiixarraa murti. umraan asitti dhuma. uffata kee jirjiiradhuu gara bakkaa qubatee tesso keetii deemii gali.

Hanga baatiin hajjii (zulhijjaa) guyyaa 𐌀 geysutti akkanumatti turi.

Akkaataa hajjii.

zulhijjaa guyyaa ፒffa.
(yowmutterwiyaa).

ፀፒ-guyyaa ፒti (guyyaa tarwiyaa)
yeroo waaree bakkuma jirturraa
hajjii hidhadhuu. akkuma yeroo
umraa hidhattuutti qaama dhiqdhuu,
urgeyfadhoo, ihraama uffadhoo. ፀፍ-
hajjii niyyaa godhi.

لبيك حيا لبيك اللهم لبيك لبيك لا شريك لك
لبيك، إن الحمد والنعمة لك والملك لا شريك لك.

,Labbeyka hajjan-labbeyka
Allaahumma labbeyka labbeyka laa
shariika laka labbeyka, innalhamda
wanni'imata laka walmulka

laashariika laka. Jetta. 90-Egasii
minatti deemi,

Minaa

Achi qubadhu zuhrii, asrii,
magriibaa fii ishaaii achitti salaati.
Kan raka'aa afur afurii Raka'aa lama
lamatti gaggabaabsi garuu walitti
hinqabin Hundaa yeroma isiitti
salaati. achuma buli, subhis
achumatti salaati.

zuhijjaah guya Cffaa (Guyyaa arafaa).

90- guyyaa Cffaa yogguu aduun
baate achirraa ka'ii gara arafaa
deemi. arafaa dhaqi,yoo dandayame
namirah qubadhu,yookaanis

bakkuma siiflaafte arafarraa
qubadhuu,

Arafah.

zikriifii du'aaii itti fufi akka abbaa
lubbuutti.hinlaafin hinhifatin.

፱፱-yogguu zuhriin gaye salaata
zuhriifii asrii jam'ii duraa godhii
gaggabaabsii salaati.akkuma nabiin
kenya s.a.w. godhetti.

፱፱-egasii du'aaii itti fufi ,qiblatti
fuula deebi'ii, harka banii,
waywaadhu Rabbitti. yaa du'aa'ii
guyyaa sanii haalaan jabduudha.
mataa keetiif muslimtoota hundaaf
Rabbi kadhadhu.

፩-yogguu aduun seente achirraa ka'ii gara muzdalifaa deemi. yeroo muzdalifaa dhaqxee magriibaafii ishaa'ii jam'ii boodaa salaati. Achuma buli.

Muzdalifaa

፪-yogguu fajare subhii salaati, gara mash'arul haraam (eddo masjiidaa) deemi. du'aaiifii zikrii itti fufi hanga haalaan bariee ifuu.

zulhijjah guyyaa^፫Offaa (guyyaa nahrii).

፬-osoo aduun hinbaane gara minaa sossohi. waadii muhassar yogguu

geyse daddafii demi. ciracha torba kararraa guuradhu.

Ciracha darbannaa.

፻፱-wayta mina geyse jamratul-aqabaa darbadhu. isiin boolla moggaa gama makkaati. cirracha ፻n darbadhu. takka takkaan takbiiraa wajji jechaa darbi.

Boolla darbannaa.

፻፲-egasii as deebi'ii wareega kee qali,

Wareega (hadyii).

yeroo ammaa halli abbaan ufii qaluu waan hinmijjanneef gatii beyladaa tokkoon bitan baankii islaamatti

galii godhuu qofaatu gaya. Bara hijra ፪፻፺፺ yeroo nuti hajji goone gatiin qaliinsa ፪ riyaala sawdii ፻፺፬ ture. garuu oliifii gadi siiquunis nimala. namni waaqaluu dadhabe guyyaa kudhan soomana. ፺ hajjii keysatti ፻ammoo eega galeeyi. atis yoo waaqaluun siif hinmijjaawin akkanumatti soomanta.

፻፫-eegasii rifeensa haaddadhu.

Rifeensa mataa haaduufii qabaabsuu.

mataa haadadhu takkii gabaabsi. Mataa haaduutu irra caala. Nabiin s.a.w. warren haaddataniif yoggu sadi du'aaii godhe, ammo warra

gabaabsaniif yoggu takka godhe.
dubartiin waa xiqqoma (**hanga birkii quba harkaa**) fiixarraa murti.

ገፀ-uffata kee ka ihraamaa ufirraa jijjiiri. kara makkaa deemii dhaqi xawaafa ifaadaa godhi.

Xawaafa ifaadaa.

ገፂ-saiyii safaaf marwaatis itti aansii godhi. akkuma umraa keysatti ibsametti.

Lakkofsa ፬-፯ lallachuun nidandayama.

Saiyii hajjii ገ፩-Achumaan uf duuba kara minaa asdeebi'i demii dhaqii mina buli.

zulhijjah guyyaa ፪፻፹፱.

፳፻-guyyaa ፪፻፹፱ minatti
orraafadhuu yogguu zuhrii booda
deemii jamarata dhaqii boolla
sadeenuu darbadhu.ciracha torba
torbaan waliigalli digdamii
tokko.bolla dura tan gama masgiida
khiif as aanturraa jalqabi darbi
du'aa'ii godhu.tajiddutis akkasumatti
darbi du'aa'ii godhi. tamoggaa
(aqabaatis) darbi du'aa'ii dhiisii
deemi. zulhijjaah guyyaa ፪፻፹፱

፳፻-Guyyaa ፪፻፹፱ Akkasumatti
darbi, yoojarjarte deemi, yookaan
minumatti deebi'ii buli. zulhijjah
guyyaa ፪፻፹፱

፪-al-ihraamu: jechuun hajjii godhuu niyyachuu. (hidhachuu).

፫-guyyaa ፬ ffaa arafa keessa dhaabbachuu.

፭-guyyaa ፮ ffaa xawaaful ifaadaa godhuu.

፯- safaa fii marawaa jidduu sa'iyii godhuu.

واجبات الحج

Dirqamoota hajji.

hajjiin dirqamoota yokaan waajiboota ፱ qabdi namni waajiba

hajjiidhaa kana tokko hin dalagin
hoolaa tokko qaluu qaba. **waajibni
hajjii kunoo kana:**

፩- miiqaata irraa hajjii hidhachuu
[iddoo hajjiin irra hidhatamtu]

፪- guyyaa ፫ ffaa Arafaa dhaabachuu
hamma aduun dhiituutti [lixxuutti].

፫- halkan ፬ ffaa muzdalifaa buluu,
halkan iidaa jechuudha.

፬- Guyyaa ፭ ffaa dhagaa
darbachuu. guyyaa kana boolla
sadeen irraa tanuma gama makkaa

aantu (**jamratl aqabah**) qofa darbata.
garuu guyyaa ፮ ffaa fi guyyaa ፯
ffa boolla sadeenuu

nidarbata. namnii guyaa ፪፻፲፱ ffaa
jerjeree hindeemne, bolla sadeenuu
nidarbata

፩- Halkan ፪፻፲፱, halkan ፪፻፲፱ ffaa fii
halkan ፪፻፲፱ ffaa , minaa buluu; namni
jerjere halkan ፪፻፲፱

ffa fii halkan ፪፻፲፱ ffaa bulee halkan
፪፻፲፱ ffaa deemuu nidanda'a. garuu
odoo aduun hinseene.

minaa irraa ba'uu qaba.

፪- Refeensa mataa haaddachuu ykn
gabaabsuu.

፫-xawaafa dhaammannaa (xawaafu
wadaai) godhi.

Hajjiin xumuramte, wanni hafee
ziyaaraa masgiida Rasuulaati.

زيارة مسجد الرسول (صلى الله عليه وسلم)

Ziyaaraa masgiida rasuulaa
S.A.W. kan madiinaa.

Masgiida Rasuulaa s.a.w.

obboloowwan muslimootaa kan
hajjii dhuftan, eega waa'ee hajjii
xumurtanii booda, yoo isinii

mijjowte, madiinaa deemuudhaan,
maskiida Rasuula keenyaa [nagayaa
fii rahmanni rabbi isa

irratti haa bu'uu] ziyaaraa godhuu ni
dandeesan. garuu wanni beekuu
qabdan, maskiida

Rasuulaa kan madiinaa ziyaaraa
godhuun, waa'ee hajjiitii wajjin akka
hariiroo hinqabne

jechuun; namni tokko yaroo waa'ee
hajjii xumure hajjiin isaa guutamteef
jechuudha biyya

isaatti galuu danda,a. Namni

geriitiis madiinaa dhaquun maskiida
rasuulaa [nagayaa fii rahmanni
Rabbii isarratti haa

bu,u] ziyzzraa godhuun dirqam
hajjiiti akka ta'e itti fakkaata. kun
hundi dogongora.

Kanaafuu , madiinaa deemuun
maskiida rasuulaatti sagaduu qofaaf
akka ta'e hubachuun

barbaachisaadha. Kanaafuu namni
madiinaa deemuuf hiree arkatan,
heera armaan gadii

kana eeggachuufii hubachuu qaban:

Q-masgiida Rasuula[S AW] keenyaa
kan madiinaa itti sagaduuf imeltuu
deemuun, heera Amantii islaamaa
keesatti hin dhoorkamu. Garuu
waa'ee hajjiitii wajjin hariiroo hin
qabu.

Kuniis yaroo hajjii qofaa mitii,
yaroo hunda ziyaaraa godhuun
nidanda'ama. jechi Rasuula

kenyaa kuniis ragaadha:

"صلاة في مسجدي هذا خير من ألف صلاة فيما
سواه إلا المسجد الحرام" متفق عليه.

hiikkaan isaa; " salaanni maskiida
kiyya kannatti sagadamu, salaata
iddoo biratti sagadamu,

harka kuma tokko chaala, maskiida
al haraam makkaa male." Jedhaniiru.
Ammo salaanni masgiida makkaa
salaata bakka biraa harka kuma
dhibba tokkoon akka caaltu
hadiisaan mirkanaayee jira.

9-masjida rasuulaatitti [s a w]
sagaduudhaaf imaltuu deemuun ,
dalagaa hajjiitii wajjiin

hariiroo hinqabu. Namni dalagaa
hajjii raawate, kan maskiida
Rasuulaa ziyaaraa godhuuf

hiree dhabuudhaan yo biyya isaatti gale, hajjiin isaa guutuudha sirriidha jechaadha.

ጥ-yaroo maskiida rasuulaa seenu miila mirgaa dursuudhaan, **jecha kana jechaati seena:**

(بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ اللَّهُمَّ
افتح لي أبواب رحمتك)

፩- yaroo maskiida seenu, raka'aa lama seennaa maskiidaatiif sagada. Yoo dandaye rawdatti salaatuutu irra caala. Garuu yoo tuuchinsa namaatiif dadhabe masgiida keessaa bakkuma taatetti salaata.

፪- Eega Raka'aa lama sagadee booda,

Qabrii nabii s.a.w.

gara qabrii rasuulaa deemuudhaan.

(السلام عليك يا رسول الله ورحمة الله وبركاته)

jedhe, irratti salaammata. Itti
aansee, qabrii Saahibban Rasuulaa
lameen (Abuu

bakarii fii umar

(السلام عليك يا أبا بكر السلام عليك يا عمر)

jechuudhaan irratti salaammata.

**9- gara qabrii baqii deemee
ziyaaree du'aa'ii godhaaf.**

Qabroota madiinaa (baqii'i)

፩- Eegasii gara qabrii shahiidota warra uhud deemee ziyzree du'aa'ii godhaaf.

Qabroota Shuhadaa'a uhud

uhud jechuun bakka lolli muslimtootaafii mushriktoota jiddutti tahe, itti gaggeefameedha.

Shahiidee jechuun sahaaboota Rasuula keeyaa kan iddoo sunnitti wareegaman jechuudha.

፪- masjidida qubaa deemee raka'aa lama itti sagada.

Masgiida qubaa.

Haaluma kanaan ziyaaraan isaa
dhumti Kanaafuu, gara biyyaa isaa
deemuu ni danda'a.

Hubachiisa.

garuu wanni beekamuu qabu, namni
hajji

dhufu tokko yaroo waa'ee hajji
gaggeessaa jiruu shirkii (**Rabbitti
waa qineessuu**)

irraa uf eegu barbaachisa.

Fakkeenyaaf Rasuula yaammachuun
[yaa Rasuula keenyaa nu garagaari
jechuun) dhoowwaadh.

akkusumatti gidaara masjidada
makkaa fii masjidada madiinaa

dhunguchuun. Kun hundi
dhowwaadhaa irraa of eeguun
dirqama nama hundaati.

Yaroo hajjii qofa osoo hinta'in,
yaroma hundaa'uu irraa of tiksuun
barbaachisaadha.

Rabbiin olta'e, dalagaa qulqulluu
kan isumaa jechaa dalagame qofa,
qeebala. Hujii

shirkiin keesatti mullatu Rabbiin
hinqeebalu. Nami hajji godhuuf
qabeenya guddaa baasee

biyya fagoodhaa dhufe, waan hajjii
isaa irraa belleessaa shirkiis ta, eek
an biroo firraa eeguun

dirqama. Dalagaan ilmi namaa
tokko dalagu, kan akka hajjii fii
salaataa, soommana fii kkf,

Rabbi biratti qeebalamuudhaaf [
fudhatamuudhaaf] ulaagaan isii,

qulqullummaadhaan
gaggeefamudha. Dalagaan takka
qulqullummaadhaan hindalgamne

taanaan, Rabbii olta'e biratti
fudhatama hinqabdu jechuudha.
Rabbiin olta'e quraana

keesatti akkana je'e:

(فمن كان يرجوا لقاء ربه فليعمل عملا صالحا
ولا يشرك بعبادة ربه أحدا)

hikkaan isaa: namni qunnamtii,
rabbi kajeelu, dalagaa gaarii haa
dalaguu; ibaadaa Rabbii

isaa keessattiis akka waa takka
Rabbii wajjin hinqindeessine.
Kanaafuu qulqullummaa hujii
keessanii akka hubatan.

dhaamsa dhumaa-

-yaa haajii keenya kabajamaa!
kunoo gaa gargaarsa Rabbiitiin hajjii
goote, waan guddaa dalayde,
yoorabbi jedhe araarama isaa
argatte, milkooyte. tanaaf wiii
jallinatti hindeebi'in. asii galtee badii
adda addaa tan akka shirkii, salaata
dhiisuu, zinaa godhuu, farshoo

dhuguu, haqa namaa hatuu,
saamuu,dubartiin hijaaba uffachuu
dhiisuu,...badiilee kkf hundarraa
fagaadhu.yoo duran nama hamaa
nama arrabsu,kan harkaan namatti
jarjaru,kan boonu taates amma
booda irraanfadh, ittin deebi'in.
yogguu badii takkatti dhihaatte
qaxab jedhii ufqabii yaadadhu-hajjii
dhaqee galeemoo? qaanyiidha!
abadan! hintahu jedhii jalaa didii
sheyxaana qaanyeyysi.
astagfiruLLaah jedhii irraa debi'i.
Yaa haajii keenya jaalatamaa! Ati
amma yogguu asirraa galte nama
haarawa biroo tahii gali. sii dur
taatee hingalin.jirjiirami,amma
haarawa dhalatte waan
taheef.ibaadaa Rabbii s.w. hanga dur

daran jabeysi. salaata, jum'aafii
jamaa'ah, masgiida, qaraatii
qur'aanaa, zikrii
Rabbii, du'aaii, sadaqaa, diin
gargaaruu, fii toltuu fii kheyrii waan
tahe hunda akkaan itti
jabaadhu. warraa ilmaan kee
diinirratti ajaji, haadhaaf abbaa kee,
ollaa kee, obboleyyan muslimaa
hunda dinitti ajaji, gorsi,
yaadachiis, Walumaa galatti ajaja
Rabbiitiifii ergamaa isaa nabi
Muhammad s.a.w. dhagayi, diin kee
jabeysii, irratti jiraadhuu irratti du'i.

Asirratti xumurame galanni Rabbiif
haa galuu.

Dhumarratti

Warra diin isaa baratee walbarsiisee
sirritti itti dalagee jaalala Rabbii
argate nuufii isinis Rabbi nuhaa
godhu. ibaadaalee hunda Rabbi
nurraa haaqeebalu.

الأدعية المتفرقة

Du'aaii adda-addaa.

دعاء السفر

Du'aaii yeroo imaltuu deemanii.

اللهم إنا نسألك في سفرنا هذا البر والتقوى ومن
العمل ماترضى، اللهم هون علينا سفرنا هذا
واطو عنا بعده، اللهم أنت الصاحب في السفر،
والخليفة في الأهل، اللهم انا نعوذ بك من وعثاء
السفر وكآبة المنظر وسوء المنقلب في المال
والأهل والولد. رواه مسلم

"Allaahumma innaa nas'aluka fii safarinaa haazaa albirra wattaqwaa, waminal amali maatardaa, Allaahumma hawwin aleynaa safaranaa haazaa, waxwi annaa buidahuu. Allaahumma anta ssaahibu fissaafar walkhaliifatu fil ahli Allaahumma innaa na'uuzu bika min wa'isaa'I ssafar, waka'aabatil manzar, wasuu'iil munqalabi filmaali wal ahli wal walad." Muslimtu galmeesse.

-**Hiikkaan isaa akkana:** yaa

Rabbi imaltuu keenya kana keessati tola ooluu fii sodaa tee sikadhanna, dalagaadhaas

tanuma ati jaalattu (sikadhanna) yaa
Rabbi imaltuu keenya kana nuuf
laaffisi, fageenya

siitiis maruudhaan nuuf gabaabsi,
yaa Rabbi ka imala keessatti nuu
wajjiin jiruus suma, kan genddatti

nuuf hafuus suma, yaa Rabbi cinqii
imaltuu irraa sitti maganfanna,
argaan nu

fokkotuu irraa sitti maganfanna,
qabeenya, warraa fii joollee keessatti
deebi'iin nu

hammaachuu irraa sitti maganfanna.

ربنا آتنا في الدنيا حسنة وفي الآخرة حسنة وقنا
عذاب النار.

Rabbanaa aatinaa fiddunyaa
hasanatan wa fil aakhirati hasanatan
waqinaa azaabannaar.

■ Yaa Rabbi addunyaarratti waan
gaarii nuuf kenni, aakhirrattiis waan
gaarii nuuf kenni,

Azaaba ibiddarraayiis nu tiiysi.

الدعاء عند النوم

Du'aaii yeroo hirriibaa.

"باسمك ربي وضعت جنبي وبك أرفعه فإن
أمسكت نفسي فارحمها وإن أرسلتها فاحفظها بما
تحفظ به عبادك الصالحين" رواه البخاري
ومسلم

Bi ismika Rabbii wadaitu janbii,
wabika arfa'uhuu. Fa in amsakta

nafsii farhamhaa wain arsaltahaa
fahfazhaa bimaa tahfazu bihii
ibaadaka ssaalihiin.bukhaarii fii
muslimtu odeesse.

Hiikkaan:- yaa Rabbi maquma
keetiiniin cinaacha kiyya lafa kaaya
(rafuudhaaf)

ammaas maquma

keetiiniin olkaasa, lubbuu tiyya yo
qabde, [du,aan] rahmata godhiif, yo
gadhiifte

waan gabroowwan kee
gaggaariidhaan tiiksituun tiiksi.

أذكار الصباح والمساء

Eebba ganamaa fii galgala

اللهم بك أصبحنا وبك أمسينا وبك نحيا وبك
نموت واليك النشور. (رواه الترمذي)

Allaahumma bika asbahnaa wabika
amseynaa wa bika nahyaa wabika
namuutu waileyknnushuur.
Tirmiziyyitu odeesse.

yaa Rabbi sumaani bariisifanne,
sumaani dhiisifanne, sumaani
jiraanna, sumaani duuna,

deebiin kaafamaatiis gamuma keeti.

اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا وبك نحيا وبك
نموت واليك المصير. (رواه الترمذي)

Allaahumma bika amseynaa wabika
asbahnaa wa bika nahyaa wabika
namuutu waileykal masiir.

■ yaa Rabbi sumaani dhiisifanne,
sumaani bariisifanne, sumaani
jiraanna, sumaani duuna,

deebiin booddeetiis gama keeti.

دعاء عند الاستيقاظ من النوم

Eebba yeroo hirriibaa ka'anii.

الحمد لله الذي أحيانا بعدما أماتنا وإليه النشور
(رواه البخاري)

Alhamdu lillaahi llazii ahyaanaa
ba'ida maa amaataanaa wa ileyhi
nnushuur. Bukhaariyyitu galmeesse.

Rabbiin Du'aa'ii teenya nurraa haa
qeebalu, warra qulqullummaan
Rabbi kadhatu, nuhaa godhu.

Nuufii muslimtoota hundarraayis
Rabbiin haa qeebaluu. Alhamdu
lillaahi Rabbil aalamiin.

Yoo yadaa fi gaafii qabaattan

Mobile watsap - 00979
8089998999 yookaan email
shekhjemal@yahoo.com

irratti yaada keessan nuuf kennaa.
Galatoomaa wassalaamu aleykum
warahmatullaahi wabarakaatuhuu.

والحمد لله رب العالمين

وصلی اللہ وسلم علی نبینا محمد وآله وصحبه
أجمعین.

wasallallaahu alaa nabiyyinaa
muhammadin wa aalihii wasahbihii
wasallam.